

Euskal liburugintza 2016

Joan Mari Torrealdei

Soziologian doktorea eta Kazetaritzan lizentziaduna

Iturri estatistikoak

40 urte eta gero, azterketa mota hau aldatu egin behar-ko dut. Ez aurten, datorren urtean baizik.

Kontua hau da: azken aldian informazioa biltzeko mo-
dua aldatu egin da.

Batetik, 2012an ISBN pribatizatu egin zen; ISBN agen-
tziak Federación de Gremios de Editores de España dela-
koari eman zion gestioa. Horrela, 2014ko azarotik aurre-
ra ISBN espainiar agentziak berrinprimaketak jasotzeari
utzi egin zion, hain zuzen ere ISBN ez delako aldatzen.

Lege gordailuari buruzko 23/2011 legearen ondoren argita-
letxeek berrinprimaketaren berri eman beharrik ez dutelako,
aurrerantzean ale kopurua ezin dugu jakin, eta, beraz, ezta
batez besteko tiradarik ere. Liburuari buruzko informazio
asko galtzen da erabaki horren erruz. Erruz eta kulpaz, bai,
irizpide ez-kulturala izan baita hori. Bestalde, argitalpen di-
gitalek ez dute lege gordailurik behar. Gu 2009an hasi ginen
argitalpen digitala edizio kontaktetan sartzen. Estatuak, aldiz,
2016an sartu zuen lehenengoz.

Legearen aldaketak ondorio ugari dakartza, baina guri
gehien interesatzen zaiguna da hemendik aurrera ezin dugu-
la jakin tituluko zenbat ale eskaintzen zaizkion irakurlegoari.
Bestela esan, eskaintza kultural egiazkoa zenbateko den ezin
jakin. Gure kasuan, behintzat, munta handia du horrek. Zen-
bat titulu argitaratu diren jakitea informazioaren zati bat da.

Osatzeko, jakin behar da zenbat berrinprimaketa eta zenbateko tirada ditugun. Aurrerantzean, informazio hori betiko galdu da. Gure kasuan, esaterako, gutxienez 443 tituluren berri galzten dugu aurten. Ez da nolanhiko informazioa. Esaterako, Ikaslekar batek zenbat titulu jarri ditu aurten kalean? 60 ala 0?

Gure ustez ez da erabaki ona, baina bada, eta kito. Gure ustez, informazio asko galtzen da, estatistikoa baino askoz inportanteagoa, kulturala; eskaintza eta kontsumo kulturala zertan den jakiteko modu gutxiago dugu aurrerantzean. Hor-tik aurrera, nahi diren iruzkinak eta lantuk egin daitezke.

Orain arte, nahiz eta aipatu legea indarrean egon den 2011z geroztik, berrargitalpenaren informazioa biltzen saiatu naiz. Saiatu eta lortu ere, osoki ez bada ere. Euskal argitaletxeei zor diet informazio hori. Nahiz eta, zoritxarrez, argitaratzaile guztiek ez duten kolaboratzen. Bere lana seriotan hartuko balute... Ez da ba horren astuna berrinprimaketaren informazioa ere ematea. Argitaletxeen elkarlan, kolaborazio edo konplizitaterik gabe ezin dut aurrera egin. Argitaratzaileei esker informazioaren erdia inguratzen dut. Amore eman beharrean nago. Zera esan nahi du horrek: datorren urtetik aurrera nobedadeen azterketara mugatuko dela nire lana. Zer erremedio. ISBN berria daukaten tituluak bakarrik hartuko ditut aintzat. Eta, alderaketak egin ahal izateko, bost urte atzera irizpide bera planteatu behar.

Oraintxe bertan hauek dira gure informazio iturriak:

- Argitaletxe eta argitaratzaileak zuzenean: %48,3.
- Liburutegiak, Koldo Mitxelena Kulturunea eta Donostiako Udal Liburutegi Nagusia: %15,2.
- ISBN, ELSN eta EIPS arakatzuz lortua: %26,5.
- Bestelako bideak (Internet, Biblioteca Nacional espainiarra...): %10.

Aurtengoaren atarian

2013 urteaz geroztik, bitan banatua eman ohi dugu azterketa hau: eskuetan duzu paperezko bertsioa. Azterketaren zati

mamitsuena hementxe azaltzen dugu. Baina bertasio hau osatzeko, bertasio digitalera jo behar da, webgunean aurkituko duzuna. Informazio osagarriak, zehatzagoak, luze-zabalagoak, han daude (ikus QR kodea artikulu honen amaieran). Handago, baita ere, katalogoa, hau da, 2016ko titulu guztien fitxa bibliografikoa, ISBN duten tituluena eta ISBN gabekoena ere bai. ISBN gabeko 417. Guztira 2.478 titulu, 2016kotzat joak.

1. Urte asko da ISBNren jabe diren tituluak bakarrik jaso ohi ditudala modu sistematikoan, eta horiekin operatzen dut azterketa eta alderaketak egin ahal izateko. Baina ISBN gabek ere jaso ohi ditut, eta katalogoan kokatzen ditut, arestian aipatu bezala. Hain zuzen ere Jakinen webgunean argitaratzen dugun katalogoan aurki ditzake irakurle interesatuak.

2. Aurtengo titulu kopurua 2.061 da, horietako %78,5 bertasio analogikoan eta %21,5 digitalean.

Iaztik hona 373 titulu gutxiago argitaratu da. Gehiago galdu da digitalean (233 titulu), eta 140 titulu analogikotan.

Nobedadeak %78,5 dira, 1.618 titulu, iaz baino gehixeago. Berrargitalpenen kopuruak 61 unitate irabazi du; orain %21,5 dira berrargitalpenak.

3. Ekoizpen tematikoari dagokionez, zer esan?

Hezkuntzako tituluak 783 dira, %38, iaz baino bost puntu gehiago.

Bigarren lekuan dator, ohikoa edo urterokoa denez, bestalde, gazteentzako liburua, 489 titularekin; %23,7 suposatzen du, iaz baino 5,3 puntu gutxiago.

Hirugarren tokia dagokio giza eta gizarte liburuari: 317 dira, %15,4.

Laugarrena da literatura, 268 titulu, hots, %13.

Bosgarren tokia dagokio zientzia eta teknikari buruzko liburuari: 108 titulu dira, eta %5,2 suposatzen du.

4. Ekoizleen kopurua ez da urtetik urtera modu esanguratsuan aldatzen: 300en inguruan dago aspaldi. Zertan esanik ez, ekoizle ugari horien artean denetarik dago: argitaletxe eta argitaratzaileak, txikiak eta handiak, profesionalak eta amateurak, kanpoko zein bertokoak, izaera askotarikoak.

Ekoizleak eta ekoizpena

<i>Urtea / Iturria</i>	<i>PEEL</i>	<i>Precisa / Conecta</i>	<i>Joan Mari Torrealdei</i>
2000	1.425	1.589	1.719
2001	1.326	1.621	1.650
2002	1.342	1.588	1.773
2003	1.487	1.576	2.012
2004	1.904	1.584	1.922
2005	1.793	2.094	2.116
2006	1.525	1.710	1.981
2007	1.552	2.009	2.248
2008	2.156	2.094	2.667
2009	2.040	2.022	2.424
2010	1.852	2.006	2.240
2011	1.809	1.942	2.358
2012	1.224	1.985	2.135
2013	892	1.812	1.834
2014	1.126	1.882	2.184
2015	1.222	1.779	2.434
2016	1.644	1.680	2.061

Ondoko laukiak begi bistan uzten du estatistika emaile nagusien emaitza hain desberdina. Gakoa informazio iturrietan dago, bateko, eta informazioa eskuratzeko metodologian, besteko. Bestela ezin esplikatuko kopuru diferentzia hori. Hainbat urtetan diferentzia hori handiago izan bada ere, ez da orain ere txikia: 400 titulu, eta berriz gure alde.

Diferentziak diferentzia, ikertzailearen fidagarritasuna dago auzitan. Eta, fidagarritasunaren aurretik, baita metodologia bera ere. Niri ez dagokit epaile lanik. Bakarrik esan, Panorámica de la edición española de libros (PEEL) lege gordailuz hornitzen omen dela. Conecta-k, Euskadiko Editoreen Elkarte eta Espainiako Editoreen Elkartearen Federazioarentzat egin ohi duen lanean, editoreei egin ohi dien kontsulta du informazio iturri.

Baina gu, aldiz, jasotzen dugun informazioaz gainera, guztiz proaktiboak gara: editoreengana jotzen dugu, eta liburutegietara, eta gainerako liburuen gunetan ere arakatu ohi dugu, arrasto bila.

Argitaratzaileen jarduna

Argialetxe nagusien ekoizpena: 1.151 titulu

<i>Argialetxea</i>	<i>Nobedadeak</i>	<i>Berrargitalpenak</i>	<i>Titulu kopurua</i>	<i>%</i>
Elkar	98	151	249	12,1
Edelvives-Ibaizabal	191	6	197	9,6
Santillana-Zubia	144	–	144	7,0
Erein	53	63	116	5,6
Edebé-Giltza	50	66	116	5,6
Anaya-Haritza	83	3	86	4,2
SM-Ikasmina	77	1	78	3,8
Ikaselkar	38	34	72	3,5
Ttartalo	48	13	61	3,0
Pamiela	31	1	32	1,6
<i>Guztira</i>	<i>813</i>	<i>338</i>	<i>1.151</i>	<i>56,0</i>

Hamar argialetxe, handienak eta komertzialak, daude zerrenda honetan. Badira hemen agertzen direnak baino gehiago ekoizti dutenak, hala nola EHU (86), baina ez dira komertzial eta pribatuak.

Hamar handienen indarra jaitsi egin da: 337 titulu. Garai batean, gogoan dut, batzuek uste zuten hamar lehenek, horiek edo beste batzuek, gaztaren zati bat ez baizik eta osorik jango zutela. Ez da horrela gertatu. Eta, gainera, badirudi egonkorra dela egoera.

Hamar horien emaitzak ekoizpen osoaren %56 suposatzen du (iaz baino 6,9 puntu gutxiago ekoizpen osoan).

Jatorri geografikoari so, bosna dira bertoko eta kanpoko. Hori bai, bertokoak baino indartsuagoak dira kanpokoak: %54 vs %46, 91 titulu gehiago kanpokoek.

Argitaratzaileen tipologia

<i>Argitaratzaile mota</i>	<i>Ekoizleak</i>	<i>Ekoizpena</i>	<i>%</i>
Bertoko argialetxe pribatu komertziala	56	841	40,8
Kanpoko argialetxeak	40	746	36,2
Irakaskuntzakoa	18	144	7,0
Elkarte, talde, fundazio...	94	137	6,6
Argitaratzaile publikoa	44	117	5,7
Besterik	21	76	3,7

Tipologia horrek bost multzotan banatzen du argitaratzaileen unibertsoa, unibertso heterogeneoa. Bertan dira kanpokoak eta bertokoak, gero bereziki aztertuko ditugunak. Bertan dira, halaber, argitaratzaile komertzialak eta ez-komertzialak, pribatuak zein publikoak, handiak eta txikiak, irakaskuntzakoak zein talde, elkarte edota fundazio izaera daukatenak.

Bertokoak eta kanpokoak merkatu berean

Bertoko eta kanpoko editorialak bereizteak xenofobiatik ez du ezer. Bereizketa geografikoa da azalez, baina ekosistema industrial eta kulturallean berebiziko garrantzia duena sakonean. Kontua da ekoizpenaren erabakigunea nork duen, bereziki hezkuntza curriculumean. De facto, esaterako, hezkuntza edo irakaskuntzako liburu produkzio handiena ez dago euskal editorialen esku, baizik eta estatu mailako argitaletxeetan. Curriculum propioa proposatzen duen Eusko Jaurlaritzarentzat badu garrantzirik gertakari horrek.

Hiru taula baliatuz azaldu nahi dut bi edizio-mota horiek, alegia, kanpoko argitaletxeek edo bertoko argitaletxeek, argitalgintzan duten portaera.

Taula bakoitzak bost zutabe dauzka: lehenean gaia agertzen da, eta hurrengo hiruretan ekoizleak: bertoko, kanpoko eta gainerakoak. Bertoko eta kanpoko diogunean, ez gara ari hango edo hemengo guztiez, baizik eta argitaletxe profesional-komertzial-pribatuez. Horietaz gain bada ekoizle gehiago, hala nola elkarteak, erakundeak eta beste.

Lehen taulan zifra absolutuak agertzen dira, eta horiei esker ikus daiteke zein den edizio mota bakoitzaren pisua.

Bigarren taulak alderaketaren ikuspegia proposatzen du. Ezker-eskuin, etzanean irakurri behar da taula hori, gai-eremuz gai-eremu kanpokoan eta barrukoan indarra zein den neurtzeko.

Hirugarren taula, azkenik. Zutikakoa edo bertikala da, zutabe bakoitza goitik behera irakurtzekoa, editorial mota

bakoitzaren baitan ekoizpena non mamitzen den adierazteko balio du. Edizio mota bakoitzaren indargune eta ahulguneak non dauden erakusten du.

	<i>Balio absolutuak</i>			
<i>Gaia/Ekoizlea</i>	<i>Bertoko</i>	<i>Kanpoko</i>	<i>Gainerakoak</i>	<i>Guztira</i>
Ekoizpen osoa	841	746	474	2.061
HI	188	573	22	783
HG	341	127	21	489
GG	60	11	246	317
HL	205	7	56	268
ZT	13	25	70	108
AL	26	2	48	76
Besterik	8	1	11	20

Oro har, ekoizpen osoan Euskal Herrian argitaratzen diren liburuak dira nagusi, bai bertoko editore komertzialek argitaratzen dutena (841 titulu) eta bai elkarte, talde, fundazio, argitaldare publiko eta enparauek argitaratzen dutena (474 titulu). Guztira: 1.315.

	<i>% horizontalak</i>			
<i>Gaia/Ekoizlea</i>	<i>Bertoko</i>	<i>Kanpoko</i>	<i>Gainerakoak</i>	<i>Guztira</i>
Ekoizpen osoa	40,8	36,2	23,0	2.061
HI	24,0	73,2	2,8	783
HG	69,7	26,0	4,3	489
GG	18,9	3,4	77,7	317
HL	76,5	2,6	20,9	268
ZT	12,0	23,2	64,8	108
AL	34,2	2,6	63,2	76
Besterik	40,0	5,0	55,0	20

Zutabeka alderatzekoa da, alegia, bertoko eta kanpokoena. Ekoizpen osoan lau puntu goitik daude bertokoak. Beste alor askotan ere bai, eta batez ere haur eta gazteen literaturan (44 puntu goitik) eta helduen literaturan (75 puntu goitik).

Kanpokoek ekoizpenak ere baditu bere indarguneak; gutxi, egia esan. Bat, zientzia eta teknikako materiala (11 puntu goitik); eta bi, batez ere hau: hezkuntza eta irakaskuntzako materiala (49 puntu goitik). Alegia, irakaskuntza liburuetan, kanpoko argitaletxeak dira txapeldun. Horrek pizten ditu alarma argiak. Bertokoek baino 385 titulu gehiago kaleratzen

dute kanpokoek, bertokoek 188 eta kanpokoek 573. Alde ederra. Alde kezkarria, zein materialez ari garen kontuan hartuta.

<i>Gaia/Ekoizlea</i>	<i>% bertikalak</i>	
	<i>Bertoko</i>	<i>Kanpoko</i>
Ekoizpen osoa	100,0	100,0
HI	22,3	76,8
HG	40,6	17,0
GG	7,1	1,5
HL	24,4	0,9
ZT	1,5	3,4
AL	3,1	0,3
Besterik	1,0	0,1

Irakurketa bertikal horrek edizio mota bakoitzaren produkzioaren egitura azaltzen du. Edizio mota bakoitzean zein diren indarguneak eta zein ahulguneak.

Bertoko argitalgintzak hiru indargune ditu: hezkuntza eta irakaskuntza, haur eta gazteentzako liburua eta helduen literatura. Hiru horietatik indartsuena haur eta gazteen literatura da.

Kanpoko argitalgintzak indargune bakarra du, haur eta gazteentzako liburua. Bere produkzioaren %76,8 liburu mota hori da. Horri haur eta gazteentzako literatura erantsiz, kanpokoeko ekoizpenaren %93,8 da bien artekoa, ia produkzio osoa.

Hiru taulen irakurketa bateratuak begien bistan uzten du nire ustezko arazo larria, guztiz larria. Hots, euskarazko hezkuntza proiektu gehienak Euskal Herritik kanpo diseinaturikoak dira, beste eta bestelako curriculum proiektuen arabera landuak. Jatorri horren markak nonahi agertzen dira: geografian, historian, oraingo zatiketa administratibo-politikoan, ikuspegi euskaltzalean...

Euskarazko bertsioaz ari naiz hemen. Erdarazko irakaskuntza liburuak curriculum bera du, kanpoan diseinaturikoa. Eta erdarazko ekoizpena askoz ere handiagoa da.

Hitz batez esanda, Euskal Herrian zabaltzen diren hezkuntza proiektu gehienak inportaziokoak dira.

Eskaintza editoriala

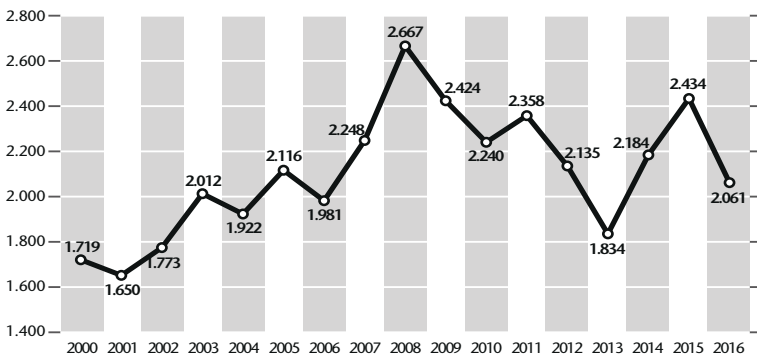
300 bat eragileren lana edo emaitza aztertzen da sail honetan. Emaitza horren baitan kokatzen dira tituluak, nobedadeak, berrargitalpenak, itzulpenak. Horietako 1.615 analogikoak dira, paperean argitaratuak, eta 446 digitalak. Balio horietan barna ibiliko gara hurrengo orrietan.

Irakurlea jabetuko da 2016 urteko ekoizpena dela aztergaia, noski, baina ez modu isolatuan, kontrara baizik. Urte bat bakarra motz gelditzen da behar bezala interpretatzeko, kontuan hartu gabe eboluzioa, hain zuzen ere 2000tik honakoa.

Eskaintza editoriala zertan den laburzki azalduko dugu paperean. Eta luzeago, askoz luzeago eta zehatzago, bertasio digitalean, Jakinen webgunean.

Euskarazko hezkuntza proiektu gehienak Euskal Herritik kanpo diseinaturikoak dira, beste eta bestelako curriculum proiektuen arabera landuak

2.061 titulu

2000tik honako ibilbidean gailurra 2008an kokatzen da. Baina iazko ekoizpena da bigarren ekoizpen altuena. Iaztik hona, ordea, jaitsiera nabarmena da oso. Salbuespen bat

kenduta, 2013koa, 2006an kokatzen gaitu aurtengo produkzio mailak. Ederki erakusten du hori grafikoak. Hamar urtetan, salbuespen bakarrekin berriz esan, gorago ibili gara.

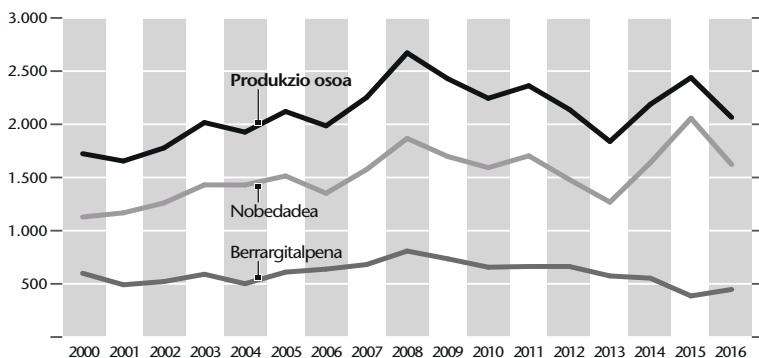
Paperezko edizioa eta edizio digitala bereiz aztertzen ba-ditugu, gailurrak ez dira berak.

Aurten produkzioa jaitsi egin da, baina ez proportzio be-rean paperean eta digitalean. Analogikoan 140 titulu galdu du eta digitalean gehiago, 233 titulu.

<i>Urtea / Liburu mota</i>	<i>Analogikoa</i>	<i>Digitala</i>	<i>Guztira</i>
2005	2.102	14	2.116
2006	1.973	8	1.981
2007	2.210	38	2.248
2008	2.560	107	2.667
2009	2.182	242	2.424
2010	1.988	252	2.240
2011	2.117	241	2.358
2012	1.974	161	2.135
2013	1.650	184	1.834
2014	1.667	517	2.184
2015	1.755	679	2.434
2016	1.615	446	2.061

Lauki horrek unibertso beraren beste ikuspegi bat erakus-ten du. Hamabi urteko ibilbidea hartu eta urtez urte erakus-ten du zein den liburugintza analogikoaren eta produkzio digitalaren pisua.

Nobedadeak eta berrargitalpenak

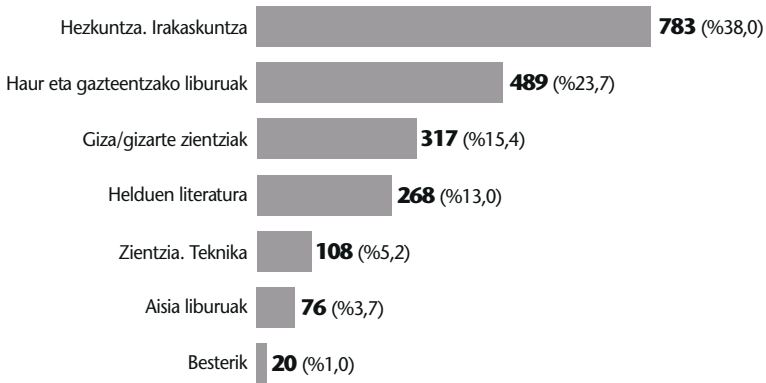
<i>Urtea</i>	<i>Nobedadea</i>	<i>Berrargitalpena</i>
2000	65,4	34,6
2001	70,5	29,5
2002	70,8	29,2
2003	70,9	29,1
2004	74,1	25,9
2005	71,4	28,6
2006	68,0	32,0
2007	69,9	30,1
2008	69,9	30,1
2009	69,8	30,2
2010	70,9	29,1
2011	72,1	27,9
2012	69,1	30,9
2013	68,9	31,1
2014	74,9	25,1
2015	84,3	15,7
2016	78,5	21,5
<i>Batez beste</i>	<i>71,7</i>	<i>28,3</i>

Grafiko horretan, produkzio orokorrak eta lehen edizioak edo nobedadeak gorabehera berean doaz. Zera esan nahi du horrek, nobedadeak sekulako indarra duela, eta berak definitzen duela ibilbidea.

Behean, %30 inguruan, mugitzen da berrargitalpena, gorabehera gutxirekin. Arestian esan bezala, berrargitalpenari buruzko informazioa, azken aldian, ez da gututz fidagarria, argialetxeek ez baitute beren ekoizpenaren atal hori deklaratzeko obligaziorik. Berriz esango dut, berrargitalpenaren berri izatea (are, ale kopurua) oso inportantea da kulturaren errealitatea ezagutzeko.

ekoizpen tematikoa

<i>Gai multzoa</i>	<i>Zenbaki absolutuak</i>	<i>%</i>	<i>2016/2000</i>
Hezkuntza/Irakaskuntza	783	38,0	+ 29,8
Haur eta gazteentzako liburuak	489	23,7	+ 31,8
Giza/Gizarte zientziak	317	15,4	+ 10,4
Helduen literatura	268	13,0	+ 4,3
Zientzia/Teknika	108	5,2	+ 10,2

Ekoizpen tematikoan edo edizioaren muinean gaude. Hau da, jakin nahi dugu euskaraz zer argitaratu den.

Ekoizpen tematikoa zortzi gai sailetan banatu ohi dugu urtero-urtero:

1. Hezkuntza eta irakaskuntzako liburuak
2. Haur eta gazteentzako liburuak
3. Giza eta gizarte zientzietako liburuak
4. Helduen literatura
5. Zientzia eta teknika alorreko liburuak
6. Aisiako liburuak
7. Orotarikoak
8. Erlijio liburuak

Lehen sei sailak bakarrik arakatuko ditugu, hornituenak.

Aurtengo edizioaren gai hurrenkera hau urte gehienetan errepikatu den berbera da. Lehen postuan hezkuntza liburua (aurten, 783 titulu edo edizio osoaren %38). Gainerako guztiak ekoizpen apalagokoak dira. Bigarrenak berak 294 titulu gutxiago ditu. Eta are gutxiago hurrengo guztiek.

Hezkuntza eta irakaskuntza: 783 titulu

Hezkuntzak, aurtten, 269 titulu galdu ditu, bietan galdu ere: analogikoan 166 eta digitalean 103. Bakoitzaren indarra honela banatzen da: %64,5 analogikoa da eta %35,5 digitala. Digitalak, ikusten denez, indar handia du hezkuntzan.

	2012	2013	2014	2015	2016
Hezkuntza/Irakaskuntza	766	561	721	1.052	783
Ekoizpenaren %	35,9	30,6	33,0	43,2	38,0
Urtetik urtera %Δ	0,5	-26,8	28,5	45,9	-25,6
Itzulpenen % (1. edizioan)	21,6	25,1	10,6	12,9	27,4
Berrargitalpenen %	46,0	48,8	39,4	15,0	24,5
Orrialde kopurua	91.021	67.122	63.310	100.387	95.174
Orrialde kopurua liburuko	126,8	130,6	126,4	149,4	188,0

Ekoizpen orokorrean, hirutik bat pasa da hezkuntza liburu, zehazki %38; iaz baino gutxiago, hori bai (%43,2).

Lehen edizioaren baitan itzulpenaren pisua %27,4 omen da, baina ez da sinesgarria. Gauza jakina da argitaletxe askok itzulpena bere gordinean azaldu ordez kamuflatu, edo mozorrotu edo ezkutatu egiten dutela. Pentsatzekoa da zerikusia duela Eusko Jaurlaritzaren baimenarekin, irudi publikoarekin edo biekin.

Barne sailkapena

Didaktika. Pedagogia. Orientabideak. Hezkuntzaren antolakuntza..	7,5
Eskolaurrea. Haur eskola.....	10,9
Lehen Hezkuntza.....	29,0
Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza.....	52,1
Besterik.....	0,5
	%100,0

Taula honetan LH eta DBHko balioek ez dute zerikusirik aurreko urtekoekin alderatuz. Hona azken bost urteotako balioak, zutabeka:

Urtea	LH	DBH
2012	46,5	27,5
2013	46,0	21,0
2014	51,5	23,0
2015	65,4	25,5
2016	29,0	52,1

Ematen du azken lerroko zifrak zutabez aldatuak daudela. Ez da hori. Zifra aldaketa zuzena da, eta itxura batean sekulako iraultza ematen badu ere, ez da deus sakonik. Arrazoiak

egon badaude, baina ez dira horren sakonak. Ez da, esaterako, irakurlegoa aldatu dela. Ez eta irakaskuntza politika aldatu dela ere.

Euskal kulturaren normalizazioak berrargitalpen askoz ere handiagoa eskatuko luke. Gaur, ordea, biziak bakarrekoa da liburu hau; bestela esan, titulu gutxi, tirada txikiak eta berrikuntzarik apenas

Bi eratako zioek esplikatu lezakete zifra aldaketa. Batetik, eskola materialek bere egutegi propioa dute. Orain egokitu da DBHko material ugariaren berrikuntza, ikasmaterial berriak plazaratzea.

Eta, bestetik, politika editoriala dago. Berritu diren material horiek liburu bakarretan argitaratu ordez, liburuxka edo faszikulutan banatu dituzte argialetxeek, hiru-hilabetekako. Liburuki bakoitzak

bere ISBN duenez, horrela biderkatu dira horrenbeste. Gure ikuspegitik esan dezakegu funtsean ez dela horrenbeste aldatzen eduki maila.

Haur eta gazteentzako argitalpenak: 489 titulu

	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Haur/Gazte</i>	607	589	605	585	489
ekoizpenaren %	28,4	32,1	27,7	24,0	23,7
urtetik urtera % Δ	-9,1	-3,0	2,7	-3,3	-16,4
Itzulpenen % (1. edizioan)	77,0	78,5	62,6	69,1	68,1
Berrargitalpenen %	34,1	34,5	28,4	24,3	32,1
Orrialde kopurua	44.940	46.647	39.209	31.759	31.641
Orrialde kopurua liburuko	75,1	81,7	68,7	59,9	65,6

489 titulu ditu aurtengo haur eta gazteentzako produkzioak, iaz baino 96 titulu gutxiago. Kopuru ia-ia berbera galdu da analogikoan zein digitalean, 49 eta 47. Ekoizpenaren %23,7rekin, mantendu egiten du iazko indarra. Baina aurreko urteetatik jada jaitsia zegoen indar positiboa.

Itzulpenak sekulako indarra du, iaz bezalatsu: %68,1.

Giza eta gizarte zientziak: 317 titulu

	2012	2013	2014	2015	2016
Giza/Gizarte	282	243	362	311	317
Ekoizpenaren %	13,2	13,2	16,6	12,8	15,4
Urtetik urtera %Δ	-26,4	-13,8	49,0	-14,1	1,9
Itzulpenen % (1. edizioan)	27,3	20,8	24,3	29,1	33,7
Berrargitalpenen %	9,6	7,0	4,7	6,1	8,2
Orrialde kopurua	55.061	45.851	57.580	55.953	57.230
Orrialde kopurua liburuko	218,5	230,4	224,0	241,1	225,3

Alor honetako sail guztietarako 317 titulu argitaratu dira. Sei titulu gehiago aurreko urtean baino. Bestalde, paperean aurrekoan baino 22 titulu gehiago argitaratu dira. Digitalean, aldiz, gora barik behera egin du kopuruak: 16 titulu jaitسي da. Digitalean, izan ere, pisu txikia du liburu mota honek. Zehazki, liburu analogikoa %80 da eta %20 digitala.

Itzulpenaren pisua ere dezentea da: %33,7, hirutik bat.

Berrargitalpenaren pisua txikia da oso, %8,2. Euskal kulturaren normalizazioak berrargitalpen askoz ere handiagoa eskatuko luke. Gaur, ordea, bizialdi bakarrekkoa da liburu mota hau; bestela esan, titulu gutxi, tirada txikiak eta berrikuntzarik apenas. Ekoizpenaren %15,4 bada ere, titulu mailan bai, baina sozialki are apalagoa da bere indarra.

Barne sailkapena

Filosofia eta psikologia.....	4,4
Soziologia. Estatistika. Politika. Ekonomia.....	23,3
Zuzenbidea. Administrazioa.....	6,6
Etnologia. Etnografia.....	5,4
Edertia. Hirigintza.....	23,0
Filologia. Hizkuntzalaritza.....	19,9
Geografia. Historia.....	17,4
	%100,0

Helduen literatura: 268 titulu

268ko ekoizpena azken hiru urteotako apalena da. Liburu mota handiena paper ediziokoa da: %86,5 vs %13,5. Aurtengo

edizioan ere digitalak 78 titulu galdu ditu. Eskerrak edizio analogikoak 52 titulu gora egin duen.

	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Helduen literatura</i>	280	254	302	294	268
ekoizpenaren %	13,1	13,8	13,8	12,1	13,0
Urtetik urtera %Δ	-9,7	-9,3	18,9	-2,6	-8,8
Itzulpenen % (1. edizioan)	22,7	25,7	28,9	27,8	23,6
Berrargitalpenen %	21,4	24,8	22,2	18,0	22,4
Orrialde kopurua	49.328	42.977	44.365	37.210	44.796
Orrialde kopurua liburuko	195,7	188,4	204,4	206,7	193,0

Literatur liburuaren pisua %13koa da. Indar maila horixe da gehien errepikatzen dena.

Berrargitalpenek eta itzulpenek pisu bertsua dute: %22,4 eta %23,6, hurrenez hurren.

Generoka

Eleberria. Ipuina.....	52,4
Olerkia.....	21,3
Antzerkia.....	2,2
Herri-literatura. Bertsoa.....	4,5
Miszelanea. Kronika. Saioa.....	13,8
Besterik.....	5,8
	%100,0

Gainerakoak

Zientzia eta teknika: 108 titulu

	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Zientzia/Teknika</i>	115	79	91	104	108
ekoizpenaren %	5,4	4,3	4,2	4,3	5,2
Urtetik urtera %Δ	-12,9	-31,3	15,2	14,3	3,8
Itzulpenen % (1. edizioan)	20,8	18,9	28,2	35,4	26,9
Berrargitalpenen %	7,8	6,3	6,6	7,7	3,7
Orrialde kopurua	12.859	10.392	12.412	9.130	9.066
Orrialde kopurua liburuko	167,0	188,9	206,9	152,1	185,0

Zientzia zehatzak. Natur zientziak.....	37,0
Medikuntza.....	35,2
Ingeniaritza. Teknologia.....	15,8
Zientzia eta teknika aplikatuak. Industria.....	12,0
	%100,0

Aisia liburuak: 76 titulu

Musika.....	14,4
Argazkia.....	19,7
Jolasa. Jokoa. Kirola. Atletismoa.....	9,9
Ikuskizunak (antzerkia, zinema.....)	8,8
Kiosko literatura. Aisia.....	47,2
	<i>%100,0</i>

2016ko LIBURUAK: GAI SAILKAPENA

Sailak	Zenb. abs.	%
0. OROTARIKOAK	540	26,2
— Zientzia eta kulturaren oinarri orokorrak. Bibliografia. Katalogoak. Bibliotekonomia. Entziklopediak. Kazetaritza. Museoak	51	2,5
— Haur eta gazteentzako argitalpenak	489	23,7
1. FILOSOFIA	14	0,7
— Metafisika. Ontologia. Estetika. Filosofia sistemak. Psikologia. Logika. Etika	14	0,7
2. ERLIJOA. TEOLOGIA	8	0,4
— Berezko teologia. Biblia. Kristologia. Mariologia. Teologia morala. Liturgia. Pastoral teologia. Eliza. Kristauez besteko erlijioak	8	0,4
3. GIZARTE ZIENTZIAK	905	43,9
— Soziologia. Estatistika. Demografia. Politika. Ekonomia. Zuzenbidea. Herri administrazioa. Gizarte laguntza. Etnologia	122	5,9
— Hezkuntza. Irakaskuntza. Heziketa. Pedagogia	783	38,0
5. ZIENTZIA HUTSAK. ZIENTZIA ZEHATZAK ETA NATURALAK	82	4,0
— Matematikak. Astronomia. Fisika. Kimika. Geologia. Metereologia. Paleontologia. Biologia. Botanika. Zoologia	82	4,0
6. ZIENTZIA APLIKATUAK. MEDIKUNTZA. TEKNIKA	26	1,3
— Medikuntza. Ingeniaritza. Teknika. Nekazaritza. Basogintza. Zooteknia. Etxeko ekonomia. Industria. Zenbait industria eta lanbide. Eraikuntza. Sukaldaritza	26	1,3
7. EDERTIA. JOLASAK. KIROLAK	92	4,4
— Edertia. Estetika. Hirigintza. Arkitektura. Eskultura. Marrazketa. Margogintza. Argazkigintza. Musika	83	4,0
— Jostaldiak. Jolas eta jokoak. Kirolak	9	0,4
8. FILOLOGIA. LITERATURA	339	16,4
— Hizkuntzalaritza. Filologia	63	3,0
— Literatura. Literatur generoak	276	13,4
9. BIOGRAFIA. KONDAIRA. GEOGRAFIA	55	2,7
— Biografiak	13	0,6
— Kondaira. Geografia	42	2,1
GUZTIRA	2.061	100,0